

Art. 41 vragen GroenLinks over bijzondere bijstandsbeleid

Op 10 juni jl heeft de gemeenteraad ingestemd met o.a. het uitwerken van de zoekrichting onder sociaal domein, meer specifiek om de norm voor het toekennen van bijzondere bijstand van 130 % te verlagen naar 120 %. Bij de behandeling van de kadernota heeft GroenLinks aangegeven deze zoekrichting met moeite te steunen, en heeft de wethouder opgeroepen om voorafgaand aan besluitvorming de uitkomsten van de zoekrichting met de raad te delen.

Dit besluit was voorafgaand aan de openbaarmaking van het rapport “kansrijk armoedebeleid”, een grote studie van SCP en CPB (<https://www.scp.nl/publicaties/publicaties/2020/06/18/kansrijk-armoedebeleid>). Als gevolg van een besluit in 2011 (Rutte 1) wordt de hoogte van de bijstand langzaam verlaagd. Redenatie daarachter was om werken lonender te maken en de armoedeval te verkleinen. Het beleid is de afgelopen jaren verzacht, maar niet geschrapt. Als dit beleid onverkort doorgang vindt, gaan bijstandsontvangende gezinnen er tot 2035 € 1800 per jaar op achteruit, en alleenstaanden € 1250.

Uit dat onderzoek blijkt dat het tegengaan van armoede, met name in gezinnen met meerdere kinderen, relatief slecht lukt. De gevolgen voor kinderen die in een armoedesituatie opgroeien zijn schrijnend en langdurig (zie blz. 25 en 63 van het rapport). Het terugdraaien van dit beleid, of compensatie door bijvoorbeeld belastingtoeslagen te wijzigen, ligt niet in onze mogelijkheden.

Wat wel tot de mogelijkheden van ons als lokale overheid behoort is het nemen van compenserende maatregelen via de bijzondere bijstand. Het verkleinen van de armoedeval is vooral van belang voor de groep bijstandsgerechtigden met een korte afstand tot de arbeidsmarkt. Voor de grote groep bijstandsgerechtigden met een grote afstand tot de arbeidsmarkt geldt dit uitgangspunt nauwelijks tot niet. Voor de totale bijstandspopulatie geeft 60 % aan dat zij niet in staat zijn om te werken, ook in de toekomst niet. Gemeenten zelf schatten dat percentage in op 36 %, maar ook dan is er een significante groep bijstandsgerechtigden die naar alle waarschijnlijkheid nooit met de armoedeval te makken krijgt. Wel met armoede.

Het onderzoek is gebaseerd op feiten voor de coronacrisis. En hoewel de gevolgen op dit moment nog onduidelijk zijn, schat het CPB in dat we een recessie gaan beleven met – in elk geval – een toenemend beroep op lokale sociale zekerheidsuitkeringen. Dat zal ongetwijfeld betekenen dat wij als lokale overheid daar keuzes in zullen moeten gaan maken.

GroenLinks heeft de volgende vragen.

1. Bent u het met GroenLinks eens dat – lezende het rapport “kansrijk armoedebeleid” – het onjuist zou zijn om de bijzondere bijstandsgrens generiek te verlagen van 130 naar 120 %?
2. Bent u het (dus) met GroenLinks eens dat we gericht beleid zouden moeten voeren om:
 - a. armoede onder (gezinnen met) kinderen te verkleinen;
 - b. het aanvaarden van (part-time) werk blijvend aantrekkelijker zouden moeten maken middels een structurele vrijlating van inkomsten (pag. 107);
 - c. lichamelijke en geestelijke gezondheid & gedrag zo vroeg mogelijk te versterken en daartoe verdere samenwerking te zoeken met kinderopvangorganisaties & scholen, waarbij in elk geval gedacht moet worden aan
 - i. versterking van taal- en leesvaardigheid;
 - ii. stimuleren van dagprogramma's, inclusief het aanbieden van gezonde maaltijden aan leerlingen in het primair onderwijs;
3. bent u bereid om, conform uw toezegging, voorafgaand aan de begroting 2021, uw zoekrichting “130 naar 120” te bespreken in de commissie samenleving, met nadrukkelijke

aandacht voor de mogelijkheden die wij als lokale overheid hebben om armoede gericht te bestrijden?

Met vriendelijke groet

Marleen Remmers

<https://www.nrc.nl/nieuws/2020/06/17/planbureaus-voorzien-sterke-groei-van-de-armoede-in-nederland-a4003245>